

δὲ τῶν κλοπῶν καὶ ἀρπαγῶν καὶ νὰ συναγάγῃ πλοῦτον) Κεφαλλ.

Β) Μετβ. 1) Αὐξάνω, πολλαπλασιάζω Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Πελοπ. (Μάν. Μεγαλόπ.) κ. ἄ.: Χριστὸς ἀφέντ'ς νὰ τ' ἀβγατέν' κι νὰ τὰ πληθέν'! (εὐχὴ ἐπαίτου) Ἀδριανούπ. 2) Συνδέω δύο ἀντικείμενα πρὸς αὐξησιν τοῦ μήκους Ἦπ.: Ἀβγατένουν δυὸ τριχίς κι ρίχτουν τοῦ γ' βᾶ (κουβᾶ). Πβ. ἀβγατίζω.

ἀβγατερός ἐπίθ. Κεφαλλ. Πελοπ. (Καλάβρυτ. Μάν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀβγατίζω-ἀβγατῶ κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -ερός καὶ τὰ ὁμοίως ἐκ ρ. παραγόμενα, ὡς θλίβω-θλιβητερός, κόφτω-κοφτερός κτλ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθη- νᾶ 29 (1917) 205.

Ὁ αὐξανόμενος, ὁ πληθυνόμενος, συνήθως ἐπὶ τροφῶν αὐξανομένων ἐν τῇ βράσει κατὰ ποσότητα ἐνθ' ἄν.: Ρύζι ἀβγατερό, φασόλια ἀβγατερά κτλ. Καλάβρυτ. Αὐτὸ τὸ φαεὶ δὲν εἶναι ἀβγατερό Κεφαλλ. Συνών. ἀβγατισιάρης, ἀβγατιστερός, ἀντίθ. ἀβγάτιστος.

ἀβγατίδι τό, Ἀθῆν. Πελοπ. (Σουδεν. Τρίκκ.) κ. ἄ. ἀβγατίδ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Στερελλ. (Εὐρυταν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀβγατίζω διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι κατὰ τὰ πολλὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παράγωγα. Πβ. τὰ ὅμοια πριονίζω-πριονίδι, σκουπίζω-σκουπίδι κτλ.

1) Πρόσθετον τεμάχιον ὑφάσματος, διὰ τοῦ ὁποίου συμπληροῦται ἢ προσανξάνεται τὸ ἔνδυμα Ἀθῆν. Πελοπ. (Σουδεν. Τρίκκ.) Στερελλ. (Εὐρυταν.) κ. ἄ.: Τὸ σκουτὶ ἔχει ἓνα ἀβγατίδι Σουδεν. Θὰ βάλῃ ἓνα ἀβγατίδι 'ς τὸ ροῦχο, γιατί ἐκόντυνε αὐτόθ. Ὅλο ἀβγατίδια εἶναι τὸ φόρεμα Ἀθῆν. Συνών. ἀβγάτισμα 1 β, ἀβγατούδι. β) Πληθ. μικροὶ πρόσθετοι πλόκαμοι ὑπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς φυσικούς προστιθέμενοι διὰ νὰ αὐξηθῇ τὸ μήκος αὐτῶν ἀφιεμένων ἐλευθέρων πρὸς τὴν ὁσφὺν Θράκ. (Ἀδριανούπ.).

ἀβγατίζω, ἐβγατίζω Κύπρ. Χίος ἀβγατίζω κοιν. καὶ Κορσ. Πόντ. (Τραπ.) ἀβγατίζον Β.Εὐβ. Ἦπ. Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Ἰμβρ. Σάμ. κ. ἄ. ἀβγατίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀβγακίχον Τσακων. βγατίζω Κρήτ. Κυκλ. (Θήρ. Κύθν. Νάξ. κ. ἄ.) Πελοπ. (Λακων.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Τῆλ. Χίος κ. ἄ. βγατίζ-ζω Σύμ. βκατίζω Κύπρ. βγαρτίζω Κρήτ. βγατίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀβγατῶ Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἦπ. (Κόνιτσ.) Θράκ. (Σηλυβρ.) Πελοπ. (Βασαρ. Λακων.) κ. ἄ. ἀβγατάω Πελοπ. (Λακων. Μεσσ.) ἀβγατάου Ἦπ. (Ἀρτ.) Θεσσ. Πελοπ. (Τριφυλ.) ἀφγατάου Θεσσ. βγατάω Πελοπ. (Λακων.) Παθ. ἀβγατίζουμι Ἦπ. Ἐνεργ. μετοχ. ἀβγατίζοντα Πελοπ. (Λεντεκ.) Παθ. μετοχ. ἀβγατιζόμενος Παξ. ἀβγατιζόμενος Παξ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἐκβατὸς γενομένου ἐγβατὸς καὶ περαιτέρω ἐβγατὸς κατ' ἀντιμετάθεσιν γραμμάτων καθὼς καὶ ἐκβάλλω-ἐγβάλλω-βγάλλω. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 6 (1909/10) 92 κέξ. Ὁ τύπ. ἐβγατίζω ἤδη παρὰ Σαχλίχ. Γραφαὶ καὶ Στίχοι στ. 176 (ἔκδ. Wagner σ. 69) «ὁ μάστορας ὁ ζαριστής πιστεύγει νὰ ἐβγατίσῃ». Ἐν τῷ τύπ. βγαρτίζω τὸ ρ ἐγεννήθη κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ὡς πρὸς μίαν σημ. συνων. ξεβγαρτίζω.

Α) Ἀμτβ. 1) Αὐξάνομαι, πληθύνομαι, συνήθως ἐπὶ τροφῶν κοιν.: Τὸ ρύζι τὸ καλὸ ἀβγατίζει πολὺ 'ς τὸ βράσιμο. Τὸ φαεὶ ἀβγατίζει. Ἀβγατίζει τὸ ψωμί ἂμ' ἀνεβῆ κοιν.

Τ' ἀλεύρι τὸ καλὸ ἀβγατάει Λακων. κ. ἄ. Τὸ φαεὶ ἀβγάτισε σήμερα Φιλιππούπ. Μετὸ λᾶδι ἀβγατίζει ἡ ἀλιάδα (σκορδαλλιά) Ἰθάκ. Ὅταν τρώς κορέας ἀβγατίζει καὶ τὸ ψωμί (ἦτοι ἐπαρκεῖ περισσότερον χρόνον) Παξ. Εἶναι φαεὶ ἀβγατιζόμενο, ὅχι σὰν τὸ κορέας ποῦ χάνεται μέσ' 'ς τὸ τσουκάλι αὐτόθ. Συνών. ἀβγατερό, ἀβγατιστερό, πληθερό. 2)

Προχωρῶ, πηγαίνω καλά, προκόπτω, προοδεύω σύνθηθ.: Δὲ βγατίζει ἡ δουλειὰ Κρήτ. Δὲν ἀβγατίζ' ἡ δ' λειὰ Ἰμβρ. Ἡ δουλειὰ ἀβγατίζει Μῆλ. Ὁ ἀργάτης ἀβγάτισε (ἐπροχώρησεν ἐν τῇ ἐργασίᾳ) Λακων. Πορπατεῖ, ἂμ' ἐν ἡβγατίζ-ζει Σύμ. Δὲ βγατίζει ὁ μύλος (δὲν ἐργάζεται καλά, ἦτοι ἀλέθει ὀλίγον) Κρήτ. Βγατίζει τὸ χωράφι-τὸ κριθάρι (προχωρεῖ καλὰ ὁ θερισμός του) Τῆλ. Βγατίζουν οἱ ἐλαῖες (ἀποδίδουν ἀρκετὴν ποσότητα ἐλαίου) αὐτόθ. Ἐτσι δὲ βγατίζει ἡ δουλειὰ σου Χίος. β) Προχωρῶ περισσότερον ἄλλου, προσπερνῶ Σάμ.: Ἐλα νὰ δοῦμι ποιὸς θ' ἀβγατίσ'. γ) Ἀπρόσ. πηγαίνει καλά, συμφέρει Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.): Δέ με βγατίζει Κρήτ. Δὲν με βγατίν-νει Λιβύσσ. 3) Μεταφ. ἀπαλλάττομαι τῆς δυστυχίας, ἀνακύπτω ἐκ τῆς ἀφανείας, προάγομαι, εὐτυχῶ Πόντ. (Τραπ.)

Β) Μετβ. 1) Αὐξάνω, προσανξάνω, μεγαλώνω, πολλαπλασιάζω κοιν.: Θὰ τ' ἀβγατίσω τὰ χτήματά μου. Ἐφέτος θ' ἀβγατίσω τὴ δουλειὰ μου. Τοῦ ἀβγάτισε τὸ μιστὸ κοιν. Ἀβγάτ'σε τὸν παρὰ τ' Ἰσραελλ. Παρρευτήκαν, ἀβγάτισαν γγόνια καὶ γγόνια! αὐτόθ. Ἀβγάτισα τὸ δρόμο (ἐπετάχυνα τὰ βήματά μου, ὥστε νὰ προχωρῶ περισσότερον) Λακων. || Φρ. Οὐ Θεὸς νὰ τ'ς ἀβγατῇ τ'ν ἱλῖδα! (εὐχὴ) Ἦπ. || Παροιμ. Τὸ καλὸ ἄλογο ἀβγατάει μοναχὸ του τὴν ταγὴ (ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἱκανότητός του εὐδοκίμει) Λακων. || Ἄσμ.

Ποιὸς ἦταν π' ἀναστέναξε, ποῦ στάθη τὸ καράβι; ἂν εἴν' ἀπὸ τοὺς δούλους μου, ρόγα νὰ τ' ἀβγατίσω

Πελοπ. (Αἴγ.) β) Προσφέρω περισσότερα, ὑπερτιμῶ, πλειοδοτῶ ἐν πλειστηριασμῷ κτλ. Β.Εὐβ. Ἦπ. Θεσσ. Θράκ. Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Σάμ. κ. ἄ.: Ἀβγάτισε καὶ τὸ πῆρε Θράκ. 'Σ αὐτὸ ποῦ δουνι θ' ἀβγατίσουν γὼ Σάμ. Συνών. ἀπανωβάνω. 2) Ἐπισπεύδω, τελειώνω, ἀποπερατώνω τι Ἀνδρ. Ζάκ. Θήρ. Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἄ.) Σίφν. Χίος κ. ἄ.: Ἀνηλα πιάσαμε τὴν πλύσι κι ἀκόμα ν' ἀβγατίσωμε! (πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἡρξίσαιμεν τὴν πλύσιν καὶ ἀκόμη δὲν ἐτελειώσαμεν) Ἀπύρανθ. Ἐβγατίσαμε τοσοὶ δουλειὰς αὐτόθ. Θὰ τ' ἀβγατίσωμε σήμερα τὰ οὔκα (ἦτοι θὰ ἀποπερατώσωμεν τὴν συγκομιδὴν τῶν σῦκων) Ἀνδρ. Ἡστρωσέ μου ὁ καιρὸς καὶ βγάτισα (ἐγένινεν ὁ καιρὸς εὐνοϊκὸς καὶ ἐτελειώσα) Νάξ. Ἀλ-λα ποῦ ναι δροσικὸ νὰ τ' ἀβγατίσωμε (ἐμπρὸς τῷ ποῦ εἶναι δροσιὰ νὰ τὰ τελειώσωμεν) Σίφν. Ἐλα, βγάτιζε, κ' ἡβράδγαξε Θήρ. Ἐβγατίσαμε (ἐτελειώσαμεν δηλ. τὴν ἐργασίαν μας) Χίος Κοίταξε ν' ἀβγατίσης μάνε μάνε (σπεῦσε νὰ ἔλθῃς ταχέως ἐννοουμένης ἢ μὴ ἀποπερατώσεως ἐργασίας τινός) αὐτόθ. Ἀβγάτισες τὸ ἡρθε (ἐπρόλαβες νὰ ἔλθῃς) Ἀνδρ. Πβ. ἀβγατένω.

ἀβγάτισι ἡ, ἐβγάτισι Μύκ. ἀβγάτισι Ἀθῆν. Θράκ. Κύθν. κ. ἄ. ἀβγάτισ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀβγατίζω.

1) Αὐξησις, πολλαπλασιασμός Στερελλ. (Αἰτωλ.): Γ'ροῦνα γι' ἀβγάτισ' (θῆλυς χοῖρος κατάλληλος διὰ πολλαπλασιασμόν τοῦ εἶδους). 2) Αὐξησις τῆς τιμῆς, ὑπερτίμησις τῆς ἀξίας πράγματός τινος, οἷα συνήθως γίνεται ἐν πλειστηριασμῷ Θράκ. κ. ἄ. Συνών. ἀβγά-

